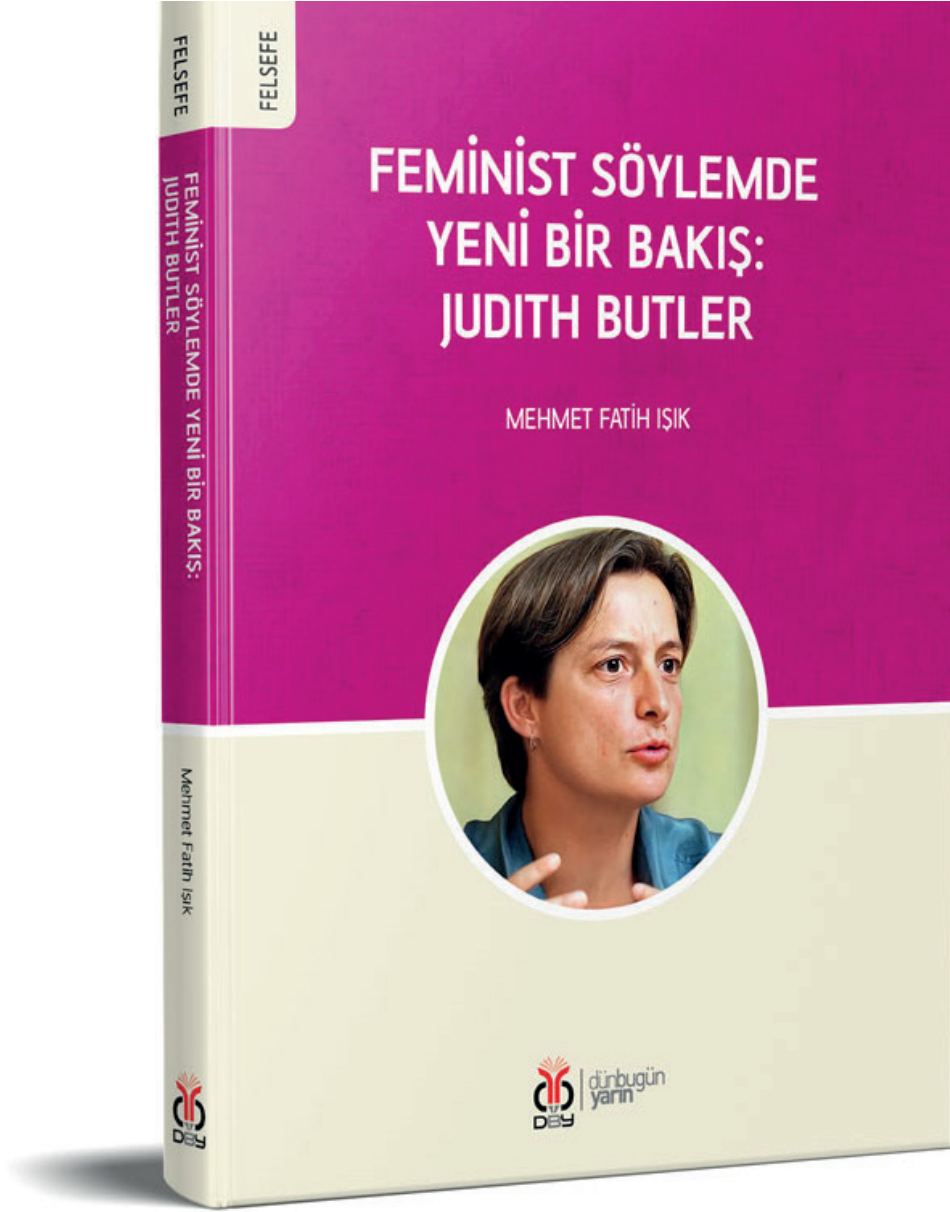

FEMİNİST SÖYLEMDE YENİ BİR BAKIŞ: JUDITH BUTLER

MEHMET FATİH IŞIK

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2022, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 221
Felsefe: 18

ISBN 978-625-7471-69-5
Sertifika No: 52315

Baskı Tarihi: İstanbul, 2022

Yazar:
Mehmet Fatih Işık

Yayın Yönetmeni:
İrfan Güngörür

Dizi Editörü:
Nuh Muaz Kapan

Kitap Editörü:
Ümit Kartal

Kapak/Mizanpaj:
DBY Ajans

Baskı/Cilt:
Egokitap
(Sertifika No: 51549)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Feminist Söylemde Yeni Bir Bakış: Judith Butler

/ Mehmet Fatih Işık (Dr.) Editör: Ümit Kartal (Dr. Öğr. Üyesi)

İstanbul: DBY Yayınları, 2022.

231 s. ; 15,0 x 21,0 cm (DBY Yayınları ; No. 221) Dizin var

ISBN 978-625-7471-69-5

1- Felsefe 2- Feminizm 3- Judith Butler

Bu kitap, 2021 yılında İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Felsefe Ana-bilim Dalı alanı doktora programı kapsamında Prof. Dr. Emin Çelebi danış-manlığında hazırlanan "Judith Butler'da Feminist Söylem ve İktidar" adlı dok-tora çalışması gözden geçirilerek hazırlanmıştır.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr
Tel.: +90 212 526 98 06

İçindekiler

Teşekkür	9
Önsöz	11
Giriş	15

BİRİNCİ BÖLÜM FEMİNİZM:

TARİHÇE, KAVRAM VE KURAMLAR

1. Kadının Tarihsel Serüveni ve Mücadelesi.....	26
2. Feminizm: Kavramsal Çerçeve, Tarihsel Gelişimi ve Feminist Dalgalar	40
3. Feminist Teoriler.....	46
3.1. Liberal Feminizm	47
3.2. Marksist Feminizm	50
3.3. Radikal Feminizm.....	54
3.4. Sosyalist Feminizm	59
3.5. Psikanalitik Feminizm.....	60
3.6. Varoluşçu Feminizm.....	62
3.7. Kültürel Feminizm.....	65
3.8. Postmodern Feminizm.....	66
3.9. Diğer Feminizm Türleri.....	70

4. Feminist Dalgalar ve Mücadele Alanları.....	73
4.1. I. Dalga Feminist Hareket.....	74
4.2. II. Dalga Feminist Hareket.....	77
4.3. III. Dalga Feminist Hareket.....	79

İKİNCİ BÖLÜM SÖYLEM VE İKTİDARIN DOĞASI

1. Söylem ve İktidar Kavramları.....	83
2. Michel Foucault'da Söylem ve İktidar.....	86
3. Panoptikon Modeli.....	98
4. Foucault'da Söylem, İktidar ve Özne İlişkisi.....	102
5. Foucault'da İktidar ve Cinsellik İlişkisi.....	108

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

JUDİTH BUTLER'DA FEMİNİZM VE FEMİNİST DÜŞÜNCESİNİN İKTİDAR VE SÖYLEMLE OLAN İLİŞKİSİ

1. Judith Butler'ın Felsefi Kişiliği ve Entelektüel Kaynakları.....	113
2. Söylem ve İktidar Bağlamında Öznenin Oluşumu.....	131
3. Babanın Yasası.....	140
4. İktidar ve Kırılgnlık.....	146
5. Söylem ve İktidar Bağlamında Cinsiyet ve Toplumsal Cinsiyetin Oluşumu.....	151
6. Cinsiyet ve Dil İlişkisi.....	173
7. Fallogosantrizm.....	177
8. Performatif Kavramı.....	182
9. Feminist Söylemin Tecessümü: Queer Politika.....	190
Sonuç	205
Kaynakça	215
Dizin	227

Önsöz

İnsan, doğaya ait bir varlık olduğu kadar kendi öznel doğası itibarıyla doğaya sığmayan ve de salt doğa ile tanımlanamayan bir varlıktır. Bu durum, onun varoluşsal düzlemde bireysel özgünlüğe sahip olması anlamına gelir. Başka bir deyişle bir yandan nesnel ölçütler çerçevesinde varlığını idame ettirirken kimi zaman nesnelliğin boyutlarını aşan kişi, bireysel derununda kendinde ve özgül bir mikro evren olabilmektedir. Kişinin gizemli ve de kişi olmasını temin eden hususiyeti burada yatar. Bu hususiyetin temel tezahürü ise anlama/anlamlandırma süreçlerinde vaki olur.

Felsefe, ana hatlarıyla bir anlama/anlamlandırma süreci olarak tanımlanabilse de özellikle 20. yüzyıl felsefesinin temel karakteristiğinin 'anlam' üzerinden zuhur ettiğini söylemek yanlış olmayacaktır. Dile dönüş hareketinden, fenomenolojiye, varoluşçuluktan pragmatizme, yapısalcılıktan postyapısalcılık ve postmodernizme değin bütün yöntem ve yaklaşımlar aşağı yukarı bir anlam ve anlamlandırma pratiği olarak karşımıza çıkar. İster nesne ister özne ağırlıklı olsun doğru/hakikat sorunu, her hâlükârda odakta yer alır. Burada bir noktanın altını çizmek gerekir. Postyapısalcılık, özneyi tarih ve zaman içre bir varlık olarak merkeze alan; başka bir deyişle zaman, mekân ve tarih dışı bir hakikatın

varlığına itiraz eden ve bunu, dilsel/entelektüel imkânları sonuna değin zorlayarak ortaya koyan bir perspektif olması bakımından sair yaklaşımlardan farklı bir konuma yerleştirilebilir. Sonsuz gösteren ve gösterilen ilişkisine yaslanarak her türlü müesses, muayyen ve sabit kalıpları dışlaması itibarıyla çoğulcu bir hüviyet arz eden söz konusu entelektüel tutum, sosyo-politik düzleme taşındığında kuşkusuz yeni sayılabilecek ahlaki, hukuki ve kültürel sonuçları da beraberinde getirir.

Felsefenin teorik olduğu kadar pratik bir etkinlik olduğunu gösteren söz konusu durumun somutlaştığı sosyo-politik ve felsefi cereyanlardan biri de feminizmdir. Her felsefi yaklaşımın kendi tikel hüviyetine sahip olması bakımından farklılaşması gibi feminizm içerisinde de ‘kendine özgü’lükler temelinde farklılaşan yaklaşım ve perspektifler vardır. Bu kapsamda her bir düşünürün belli ölçülerde öznel anlam ufkuna sahip olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Buradaki öznelliği, postmodern öznenin öznelliği anlamında kullanmadığımı, kaçınılmaz bir durum olarak ortaya çıkan, bireyin kendi entelektüel süzgecinden geçirme işlemini ifade eden bir öznelliğe göndermede bulunduğumu belirtmeliyim.

Her iki anlamıyla öznel duruşun bir simgesi olarak gösterebileceğimiz düşünürlerden biri postmodern/postyapısal feminizmin kuramcılarında olan Judith Butler’dır. Butler’ın, diğer feminist kuramcılarında etkilenmekle beraber farklı bağlamlara ait felsefi kavram ve terimleri kendi düşünsel ufkunu oluşturmak için bir pota içerisinde erittiğini ve bu minvalde farklılaştığını söylemek yanlış olmayacaktır. Düşünür, J. L. Austin’in söz edimleri kuramından Foucault’nun söylem ve iktidar nosyonlarına, anti-normal queer teoriden Derrida’nın fallogosentrizmine kadar birçok farklı bağlama ait kavram ve terimi kendi düşünsel pratiği içerisinde birleştirmeye çalışır. Fakat bu birleştirmeyi salt bir eklektisizm olarak değerlendirmemek gerekir. Düşünür, bütün bu

yan yana getirmeyi dekonstrüktif bir tutum zemininde yapmaya çalışır ve kendi iç tutarlılığını bu zeminde muhafaza etme çabasıdadır. Kuşkusuz söz konusu bağlamda meseleyi bir tutarlılık içerisinde gerçekleştirebilmek ve aynı tutarlılık içerisinde anlayabilmek hem düşünürün kendisi hem de okuyucusu için oldukça zor olsa gerektir. Öte yandan bütün bunların farkında olmak, paradoksal görünse de, kolaylaştırıcı belki de yegâne kolaylaştırıcı bir etken olarak görülebilir.

Değerli meslektaşım M. Fatih IŞIK’ın yaptığı bu çalışmanın tez danışmanı olarak ifa etmeye çalıştığım görev mucibince söz konusu zorlukların farkındalığıyla yol almaya gayret ettik. Fakat dekonstrüktif bir tutumla anlatılanı anlamak ve bu tutuma sadık kalarak ifade edebilmek kuşkusuz en önemli zorluktur. Bu itibarla M. Fatih IŞIK’ın işi daha zordu. Bu zorluğun üstesinden ne denli gelinebildiğinin takdiri ise kuşkusuz okuyucuya ait olacaktır. Ancak bu zor teşebbüsün farkındalığıyla yol alan M. Fatih IŞIK’ın bir tebrik ve takdiri hak ettiğini söylemem gerekir.

Bu çalışmanın düşünce dünyasına katkıda bulunmasını umar, M. Fatih IŞIK’ı kutlarım.

Prof. Dr. Emin ÇELEBİ
Malatya, 2022

Kaynakça

- Adak, Sevgi, (2016), “Siyaset ve Toplumsal Cinsiyet”, *Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları* içinde, (Haz. Feryal Saygılıgil), s.17-31, Dipnot Yayınları, Ankara.
- Aeschylus, (2003), *The Oresteia*, (Çev. Alan Shapiro, Peter Burian), New York Oxford University Press.
- Akal, Cemal Bali, (1999), “Devlet, Yasa, Hâkimiyet,” Cumhuriyet’in 75. Yıl Armağanı, İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- Alain, Touraine, (2002), *Modernliğin Eleştirisi*, (Çev. Hülya Tufan), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Ali, Zahra, (2019), *İslami Feminizmler*, (Çev. Öykü Elitez), İletişim Yayınları, İstanbul.
- Altuğ, Taylan, (2013), *Dile Gelen Felsefe*, Yapı Kredi Yayınları, 3. Baskı, İstanbul.
- Arat, Necla, (2017), *Feminizmin ABC’si*, Say Yayınları, 3. Baskı, İstanbul.
- Arendt, Hannah, (2006), *İnsanlık Durumu*, (Çev. Bahadır Sina Şener), İletişim Yayınları, İstanbul.
- Arpacı, Murat, (2016), “Foucault, Biyopolitika ve Biyotarih: Tarihsel Çalışma Alanları Olarak Tıp, Beden Ve Nüfus”, *Vira Verita Dergisi*, 80-97.
- Aslan, Tahir, (2012), *Foucault’da Özne ve İktidar*, Dicle Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır.
- Austin, John L, (2020), *Söylemek ve Yapmak*, (Çev. R. Levent Aysever), Metis Yayınları, İstanbul.

- Aydınalp, Esra Başak, (2017), “*Jacques Derrida’da Yazı ve Anlam Oyunu*”, Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi, (SEFAD), s. 151-160.
- Banyard, Kat, (2010), *The Equality Illusion*, Faber and Faber, London.
- Bauman, Zygmunt, (2017), *Akışkan Modernite*, (Çev. Sinan Okan Çavuş), Can Yayınları, İstanbul.
- Beauvoir, Simone de, (1993), *İkinci Cins*, (Çev. Bertan Onaran), Payel Yayıncılık, İstanbul.
- Bebel, August, (1975), *Kadın ve Sosyalizm*, (Çev. Sabiha Sertel), Toplum Yayınları, 2. Baskı.
- Benhabib, Seyla, (2017), “Feminizm ve Postmodernizm: Huzursuz Bir İttifak”, *Çatışan Feminizmler Kitabı* içinde, (Çev. Feride Evren Sezer), Metis Yayınları, İstanbul.
- Berktaş, Fatmagül, (1998), *Kadın Olmak, Yaşamak, Yazmak*, Pencere Yayınları, 3. Baskı, İstanbul.
- , (2018), *Tarihin Cinsiyeti*, Metis Yayınları, 6. Baskı, İstanbul.
- Bora, Aksu, (2018), *Feminizm Kendi Arasında*, Ayizi Kitap Yayıncılık, İstanbul.
- Boucher, Geoff, (2006), “*The Politics of Performativity: A Critique of Judith Butler*”, *Parrhesia: A Journal Of Critical Philosophy*, Number 1, pp. 112-141.
- Bourdieu, Pierre, (2016), *Eril Tahakküm*, (Çev. Bediz Yılmaz), Bağlam Yayıncılık, 3. Baskı, İstanbul.
- Boyne, Roy, (2017), *Foucault ve Derrida’da Feminizm ve Ayırım*, (Çev. Ayşe Banu Karadağ), Sel Yayınları, 3. Baskı, İstanbul.
- Brim, Matt ve Ghaziani, Amin, (2016), “*Introduction: Queer Methods*”, *Women’s Studies Quarterly*, Vol. 44, No. 3/4, *Queer Methods* (Fall/Winter 2016), The Feminist Press at the City University of New York Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/44474060>, pp. 14-27.
- Bryson, Valerie, (1992), *Feminist Political Theory: An Introduction*, Basingstoke, Macmillan.
- Bubeck, Diemut, (1995), *Care, Gender and Justice*, Oxford University Press, Oxford.
- Bulut, Nihat, (1996), <https://cdn.istanbul.edu.tr/statics/hukuk.istanbul.edu.tr/wpcontent/uploads/20>.
- Budek, Agnieszka, (2012), *Queer-Forming Trans Or Trans-Forming Queer? On Judith Butler’s Account Of Sex And Gender And Transgender*

- Subjectivity, Central European University, Department of Gender Studies, Budapest, Hungary.
- Butler, Judith, (1986), “*Sex and Gender in Simone de Beauvoir’s Second Sex*”, Yale French Studies, *Simone de Beauvoir: Witness to a Century*, No. 72, pp. 35-49.
- , (1988), “*Performative Acts and Gender Constitution: An Essay in Phenomenology and Feminist Theory*”, The Johns Hopkins University Press, *Theatre Journal*, Vol. 40, pp. 519-531, USA.
- , (1993), *Bodies That Matter: On the Discursive Limits of Sex*, New York, Routledge.
- , (2005b), *Kırılğan Hayat: Yasın ve Şiddetin Gücü*, (Çev. B. Ertür), Metis Yayınları, İstanbul.
- , (2007a), *Trouble Gender: Feminism and the Subversion of Identity*, London: Routledge.
- , (2007b), *Antigone’nin İddiası -Yaşam ile Ölümün Akrabalığı-*, (Çev. Ahmet Ergenç), Kabcacı Yayınları, İstanbul.
- , (2010), “*Queer Yoldaşlığı ve Savaş Karşısı Siyaset*”, *Anti-Homofobi Kitabı 2* içinde (Haz. A. Erol- N. Öztop), Kaos GL, Ankara.
- , (2010), *Ulus Devlet Marşını Kim(ler) Söyler?*, (Çev. Osman Akınhay), Agora Yayınları, İstanbul.
- , (2014), *Bela Bedenler*, (Çev. Cüneyt Çakırlar-Zeynep Talay), Pinhan Yayıncılık, 1. Baskı, İstanbul.
- , (2015), *İktidarın Psikik Yaşamı (Tabiyet Üzerine Teoriler)*, (Çev. Fatma Tütüncü), Ayrıntı Yayınları, 2. Baskı, İstanbul.
- , (2016), *Kırılğan Hayat*, (Çev. Başak Ertür), Metis Yayınları, 3. Baskı, İstanbul.
- , (2017), “*Olumsal Temeller: Feminizm ve ‘Postmodernizm’ Sorusu*”, *Çatışan Feminizmler Kitabı* içinde, (Çev. Feride Evren Sezer), Metis Yayınları, İstanbul.
- , (2018a), *Cinsiyet Belası (Feminizm ve Kimliğin Altüst Edilmesi)*, (Çev. Başak Ertür), Metis Yayınları, İstanbul.
- , (2018b), *Biziz, Halk! Toplanma Özgürlüğü Üzerine Düşünceler*, (Çev. Ferit Burak Aydar), Küy Yayınları, İstanbul.
- , (2020), *Savaş Tertipleri*, (Çev. Şeyda Öztürk), Yapı Kredi Yayınları, 2. Baskı, İstanbul.

- , (2020), Çöz(ü)len Cinsiyet, (Çev. Barış Engin Aksoy), Monokl Yayıncılık, İstanbul.
- Chambers, Samuel A. -Carver, Terrell (2008), Judith Butler and Political Theory -Troubling Politics-, Routledge Taylor & Francis Group, New York.
- Chanter, Tina, (2019), Toplumsal Cinsiyet, (Çev. Mehmet Erguvan), Fol Yayıncılık, 1. Baskı, Ankara.
- Collin, Françoise- Kaufer, Irene, (2015), Feminist Güzergah, (Çev. Gülnur Acar Savran), Dipnot Yayınları, Ankara.
- Connell, Raewyn W. (2019), Toplumsal Cinsiyet ve İktidar, (Çev. Cem Soydemir), Ayrıntı Yayınları, 4. Basım, İstanbul.
- Çaylı, E. Rahte. (2010). Bedenimizin Sınırları, Dünyamızın Sınırları Değildir, *Homofobi Kimin Meselesi, Anti-Homofobi Kitabı / 2*, KaosGL, Ayrıntı Basımevi, Ankara.
- Coşkun, Cüneyt, (2010), “Michel Foucault: Özne ve İktidar”, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- Çağıl, Abdullah, (2019), Batı Felsefesinde Feminizm ve Politika İlişkisi, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Erzurum.
- Çakırlar, Cüneyt-Delice, Serkan, (2012), “Yerel ile Küresel Arasında Türkiye’de Cinsellik, Kültür ve Toplumsallık”, *Cinsellik Muamması Kitabı İçinde*, (Haz. Cüneyt Çakırlar- Serkan Delice), Metis Yayınları, İstanbul.
- Çiçek, Hasan, (2009), Hannah Arendt: Şiddet Karşıtı Söylem, Bilge Adamlar Yayınevi, Van.
- Çelebi, Vedat, (2013), “Michel Foucault’da Bilgi, İktidar ve Özne İlişkisi”, Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, C. 5, s. 512-523.
- , (2014), “Gündelik Dil Felsefesi ve Austin’in Söz Edimleri Kuramı”, Beytulhikme Uluslararası Felsefe Dergisi, S. 4, s. 73-89.
- Çimen, Ünsal, (2010), Eski Yunan Dramalarında Anaerkil İzler, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul.
- Demir, Zekiye, (2014), Modern ve Postmodern Feminizm, Sentez Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul.
- Digester, Peter, (1994), “Performativity Trouble: Postmodern Feminism and Essential Subjects”, Political Research Quarterly, Vol. 47, No. 3 (Sep,

- 1994), Sage Publications, Inc. on behalf of the University of Utah, Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/448847>, pp. 655-673.
- Direk, Zeynep, (2001), “Feminist Kuramın Sorunları”, Amargi Feminist Dergisi.
- , (2012), “Queer Kuram ve Cinsiyet Farklılığı”, *Cinsellik Muamması kitabının içinde*, s.72-92, (Haz. Cüneyt Çakırlar- Serkan Delice), Metis Yayınları, İstanbul.
- , (2018), Cinsel Farkın İnşası (Felsefi Bir Problem Olarak Cinsiyet), Metis Yayınları, 2. Baskı, İstanbul.
- , (2019), “Judith Butler: Toplumsal Cinsiyet ve Bedenin Maddeleşmesi”, *Cinsiyetli Olmak kitabının içinde*, s. 67-84, (Der. Zeynep Direk), Yapı Kredi Yayınları, 7. Baskı, İstanbul.
- Donovan, Josephine, (2016), Feminist Teori, (Çev. Aksu Bora-Meltem Ağdukcı Gevrek- Fevziye Sayılan), İletişim Yayınları, 11. Baskı, İstanbul.
- Dökmen, Zehra Y, (2019), Toplumsal Cinsiyet, Remzi Kitabevi, 10. Baskı, İstanbul.
- Duby, Georges- Perrot, Michelle, (2005), Kadınların Tarihi Cilt 1 (Ana Tanrıçalardan Hristiyan Azizelere), (Çev. Ahmet Fethi), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1. Basım, İstanbul.
- , (2005), Kadınların Tarihi Cilt 2 (Devrimden Dünya Savaşına Feminizmin Ortaya Çıkışı), (Çev. Ahmet Fethi), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1. Basım, İstanbul.
- Durakbaşı, Ayşe, (2017), Halide Edib Türk Modernleşmesi ve Feminizm, İletişim Yayınları, 7. Baskı, İstanbul.
- Durğun, Serpil, (2019), Rawls ve Okin Üzerinden Aile Kurumunu Yeniden Düşünmek, Çizgi Kitabevi, Konya.
- Durudoğan, Hülya, (2006), “Judith Butler’da Biyolojik Cinsiyet-Toplumsal Cinsiyet İlişkisi”, Felsefe Tartışmaları, S. 37, Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, İstanbul.
- , (2010), Julia Kristeva, “Özgürleştirilen Tekillik”, Söyleşi, Biamag.
- Ercan, G. S. ve Danış P. (2019), “Söylem, Söylem Çözümlemesi ve Eleştirel Söylem Çözümlemesi: Tanınlan ve Kapsamları”, DEÜ Edebiyat Fakültesi Dergisi, Cilt: 6, Sayı: 2, s. 527-552.
- Erdem, Tuna, (2012), “Hizadan Çıkmaya, Yoldan Sapmaya ve Çıkıntı Olmaya Dair: Kimlik Değil, Cinsellik! Tek Tip Cinsellik Değil, Cinsel Çeşitlilik!”, *Cinsellik Muamması Kitabı İçinde*, (Haz. Cüneyt Çakırlar- Serkan Delice), Metis Yayınları, İstanbul.

- Erkızan, Hatice Nur, (2012), Aristoteles Yazıları Feminizm ve Aristotelesçi Feminizm Üzerine, Sentez Yayıncılık, Bursa.
- Feminist Politika Dergisi, (2009), Üç Aylık Dergi, Sonbahar, Sayı:4, İstanbul.
- Foucault, Michel, (1993), Michel Foucault Ders Özetleri 1970-1982, (Çev. Selahattin Hilav), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- , (2000), Hapishanenin Doğuşu, (Çev. Mehmet Ali Kılıçbay), İmge Yayınevi, Ankara.
- , (2000), Psikoloji ve Ruhsal Hastalık, (Çev. Muhsin Hesapçıoğlu), Birey Yayıncılık, İstanbul.
- , (2000), Seçme Yazılar 2, (Çev. Işık Ergüden - Osman Akınbay), Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- , (2002), Toplumunu Savunmak Gerekir, (Çev. Şehsuvar Aktaş), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- , (2002a), Kliniğin Doğuşu, (Çev. Temel Keşoğlu), Doruk Yayıncılık, İstanbul.
- , (2003), İktidarın Gözü, (Çev. Işık Ergüden), Ayrıntı Yayınevi, İstanbul.
- , (2004), Felsefe Sahnesi, (Çev. Işık Ergüden), Ayrıntı Yayınevi, İstanbul.
- , (2005), Büyük Kapatılma: Seçme Yazılar 3, (Çev. Işık Ergüden - Ferda Keskin), Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- , (2007), İktidarın Gözü, (Çev. Işık Ergüden), Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- , (2015), Büyük Yabancı Dil, Delilik ve Edebiyat Üstüne Konuşmalar, (Çev. Savaş Kılıç), Metis Yayınları, İstanbul.
- , (2016), Özne ve İktidar, (Çev. Işık Ergüden - Osman Akınbay), Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- , (2016), Entellektüelin Siyasi İşlevi, (Çev. Işık Ergüden - Osman Akınbay - Ferda Keskin), Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- , (2017), Cinselliğin Tarihi, (Çev. Hülya Uğur Tanrıöver), Ayrıntı Yayınları, 8. Baskı, İstanbul.
- , (2019), Hapishanenin Doğuşu, (Çev. Mehmet Ali Kılıçbay), İmge Yayınevi, 8. Baskı, Ankara.
- Freud, Sigmund (1981), Cinsiyet Teorisi Üzerine Üç Deneme, (Çev. Selahattin Hilav), Varlık Yayınları, İstanbul.

- Gaag, Nikki Van Der, (2018), Feminizm, (Çev. Beyza Sümer Aydaş), Sel Yayıncılık, İstanbul.
- , (2017), Feminizm ve Erkekler, (Çev. Güzide Diker), Aram Yayınları, Diyarbakır.
- Giddens, Anthony, (2000), Sosyoloji, (Yay. Haz. Hüseyin Özel- Cemal Güzel), Ayraç Yayınları, Ankara.
- Güçlü, Abdulkaki- Uzun, Erkan, (2008), Felsefe Sözlüğü, Bilim ve Sanat Yayınları, Ankara.
- Güneş, Cevriye Demir, (2013), "Michel Foucault'da Söylem ve İktidar", Kaygı Dergisi, s. 55-69, Bursa.
- Hall, Donald E. (2003), Queer Theories (Transitions), Library of Congress Cataloging-in-Publication Data, Printed in Hong Kong.
- Harper, Phillip Brian, ve diğ., (1997), "Queer Transexions of Race, Nation, and Gender: An Introduction", Social Text, Queer Transexions of Race, Nation, and Gender (Autumn -Winter, 1997), Duke University Press, Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/466731>, pp. 1-4.
- Holland, Jack, (2019), Mizojini Dünyanın En Eski Önyargısı (Kadınlardan Nefretin Evrensel Tarihi), (Çev. Erdoğan Okyay), İmge Kitabevi, 2. Baskı, Ankara.
- Hooks, Bell, (2016), Feminizm Herkes İçindir, (Çev. Ece Aydın, Berna Kurt, Şirin Özgün, Aysel Yıldırım), Bgst Yayınları, 4. Baskı, İstanbul.
- Işık, Mehmet Fatih, (2014), Dostoyevsky'de Varoluşçuluk, YYÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Van.
- Jaggar, Alison, (1983), Feminist Politics and Human Nature, Totowa.
- , (1983a), Feminist Politics and Human Nature, Totowa, NJ: Rowman & Littlefield.
- Jagger, Gill, (2008), Judith Butler: Sexual Politics, Social Change And The Power Of The Performative, Routledge Taylor and Francis Group London and New York.
- Jagose, Annamarie, (2017), Queer Teori Bir Giriş, (Çev. Ali Toprak), Nota Bene Yayınları, İstanbul.
- Işıktaç, Yasemin, (2016), "Önsöz", Foucault, İktidar ve Hukuk içinde, (yaz. Umut Koloş), İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- İşlekel, Ege Selin, (2016), "Cinselliğin Öznesi: Haz, Biyo-İktidar ve Özneleşme", Cinsiyeti Yazmak içinde, (Haz. Zeynep Direk), Yapı Kredi Yayınları, s. 25-46, İstanbul.

- Kartal, Onur, (2016), Biyopolitika, Foucault'dan Günümüze Biyopolitikanın İzdüşümleri, Cilt: 2, Notabene Yayınları, 1. Baskı, İstanbul.
- Keskin, Ferda, (2011), "İktidar ve Özne", *Özne ve İktidar Kitabının Sunuş Kısmı*, (Çev. Işık Ergüden-Osman Akınbay- Ferda Keskin), Ayrıntı Yayınları, 3. Baskı, İstanbul.
- , (2016), "İktidar, Hakikat ve Entelektüelin Siyasi İşlevi", *Entelektüelin Siyasi İşlevi Kitabının İçinde*, (Çev. Işık Ergüden-Osman Akınbay- Ferda Keskin), Ayrıntı Yayınları, 4. Baskı, İstanbul.
- Kennedy, Ellen ve Mendus, Susan, (1987), *Woman in Western Political Philosophy*, Wheatsheaf Books, Brighton.
- Kirby, Vicki, (2006), *Judith Butler: Live Theory*, Continuum International Publishing Group, New York.
- Kristeva, Julia , (2007), *Ruhun Yeni Hastalıkları*, (Çev. Nilgün Tural), Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Koloş, Umut, (2016), *Foucault, İktidar ve Hukuk*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul.
- Kundakçı, F. Seda, (2010), *Günümüzde Yeni Siyasal Yaklaşımlar I*, (Eleştiriler-Farklılıklar-Çözüm Arayışları kitabının içinde (edit. Hilal Onur İnce), Doğu Batı Yayınları, Ankara.
- Locke, John, (1698), *Two Treatises of Government*, (der. Peter Laslett), Cambridge: Cambridge University Press.
- Lloyd, Genevieve, (2015), *Erkek Akıl*, (Çev. Muttalip Özcan), Ayrıntı Yayınları, 2. Baskı, İstanbul.
- Lloyd, Moya, (2007), *Judith Butler From Norms to Politics*, Cambridge, Polity.
- MacKinnon, Catharine A, (2015), *Feminist Bir Devlet Kuramına Doğru*, (Çev. Türkan Yöney- Sabir Yücesoy), Metis Yayınları, 2. Baskı, İstanbul.
- Michel, Andree, (1993),
- Mikkola, Mari, (2019), "*Feminist Perspectives on Sex and Gender*", *The Stanford Encyclopedia of Philosophy*, (ed. Edward N. Zalta), URL= <<https://plato.stanford.edu/archives/fall2019/entries/feminism-gender>>.
- Millett, Kate, (1973), *Cinsel Politika*, (Çev. Seçkin Selvi), Payel Yayıncılık, İstanbul.
- Mill, J. Stuart, (1970), *Essays on Sex Equality*, University of Chicago Press, Chicago.
- , (2017), *Kadınların Köleleştirilmesi*, (Çev. Ahmet Özcan), Bilge Kültür Sanat Yayıncılık, İstanbul.
- Mitchel, J, Oakley, A, (1998), *Kadın ve Eşitlik*, (Çev. Fatmagül Berktaş), Pencere Yayınları, 3. Baskı, İstanbul.
- Moore, Darnell, L., (2013), "Structurelessness, Structure, And Queer Movements", *Women's Studies Quarterly*, Vol. 41, No. 3/4, Engage (Fall/Winter 2013), The Feminist Press At The City University Of New York, Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/23611522>, pp.257-260.
- Nasio, J.D, (2012), *Oedipus, Psikanalizin En Önemli Kavramı*, (Çev. Canan Coşkan), Say Yayıncılık, İstanbul.
- Nayak, Anoop- Kehily Mary Jane, (2006), "*Gender Undone: Subversion, Regulation And Embodiment In The Work Of Judith Butler*", *British Journal of Sociology of Education* Vol. 27, No. 4, September, pp. 459-472.
- Notz, Gisela, (2018), *Feminizm*, (Çev. Sinem Derya Çetinkaya), Phoenix Yayınevi, 2. Baskı, Ankara.
- Okin, Susan Moller, (1979), *Women in the Western Political Thought*, Princeton University Press, Princeton.
- , (1989b), *Justice, Gender and the Family*, Basic Books, Nev York.
- Özkazanç, Alev, (2014), <http://www.viraverita.org/roportajlar/alev-ozkazanc-ile-judith-butler-ve-queer-uzerine-bir-soylesi-cigdem-akgul>, (Erişim Tarihi: 04.11.2019, 14:26).
- , (2018), *Feminizm ve Queer Kuram*, Dipnot Yayınları, Ankara.
- Özkürallı, İlkay, (2016), "Queer Teori", *Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları* içinde, (Haz. Feryal Saygılıgil), s. 211-227, Dipnot Yayınları, Ankara.
- Özmkas, Utku, (2016), "Biyopolitika Kavramına Dair Bir Soruşturma", Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe Anabilim Dalı, Doktora Tezi, Ankara.
- Paliçko, Ali Görken, (2019), *Jacques Lacan'da İktidarın Biçimsel İnşası: Sembolik Olan*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Parekh, Bhikhu, (2002), *Çokkültürlülüğü Yeniden Düşünmek*, (Çev. Bilge Tanrıseven), Phoenix Yayınevi, 2002, Ankara.
- Prosser, Jay, (1998), *Second Skins: The Body Narratives of Transsexuality*, Columbia University Press, New York.

- Ramazanoğlu, Caroline, (1998), *Feminizm ve Ezilmenin Çelişkileri*, (Çev. Mefkure Bayatlı), Pencere Yayınları, 1. Baskı, İstanbul.
- Ramazanoğlu, Yıldız, (2012), *İşgal Kadınları*, Kapı Yayınları, 1. Baskı, İstanbul.
- Reddy, V., & Butler, J., (2004), *Troubling Genders, Subverting Identities: Interview With Judith Butler*, *Agenda*, p. 115-123.
- Reed, Evelyn, (2012), *Kadının Evrimi 1 (Anaerkil Klandan Ataerkil Aileye)*, (Çev. Şemsa Yeğin), Payel Yayınları, İstanbul.
- , (2014), *Kadının Evrimi 2, (Anaerkil Klandan Ataerkil Aileye)*, (Çev. Şemsa Yeğin), Payel Yayınları, İstanbul.
- Revel, Judith, (2012), *Foucault Sözlüğü*, (Çev. Veli Urhan), Say Yayınları, İstanbul.
- Rutli, Evren Erman, (2016), “*Derrida'nın Yapısökümü*”, *Temaşa Dergisi*, S. 5, s. 49-67.
- Salih, Sara, (2002), *Judith Butler*, Routledge Taylor & Francis Group, London and New York.
- , (2007), “On Judith Butler and Performativity”, in *Sexualities and communication in everyday life: A reader* (Eds. Lovaas, K. E., & Jenkins, M. M.), Sage, pp. 55-68.
- Samuels, Ellen, (2002), “*Critical Divides: Judith Butler's Body Theory and the Question of Disability*”, *NWSA Journal*, Vol. 14, No. 3, *Feminist Disability Studies* (Autumn, 2002), The Johns Hopkins University Press, Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/4316924>, pp. 58-76.
- Sarup, Madan, (2004), *Post Yapısalcılık ve Postmodernizm*, (Çev. A. Baki Güçlü), Bilim Sanat Yayınları, İkinci Basım, Ankara.
- Savran, Gülnur Acar, (2018), *Feminizm Yazıları Kuramdan Politikaya*, Dipnot Yayınları, Ankara.
- Saygılıgil, Feryal, (2016), “Önsöz”, *Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları*, s.7-8, Dipnot Yayınları, Ankara.
- Saygılıgil, Feryal- Berber, Nacide, (2020), *Feminizm, Modern Türkiye'de Siyasi Düşünce*, Cilt: 10, İletişim Yayınları, İstanbul.
- Selek, Pınar, (2019), “Türkiye'de Özgürlüğü Ararken”, *Cinsiyetli Olmak kitabının içinde*, s. 118-129, (Der. Zeynep Direk), Yapı Kredi Yayınları, 7. Baskı, İstanbul.
- Sevim, Ayşe, (2005), *Feminizm*, İnsan Yayınları, İstanbul.
- Schep, Dennis, (2012), *The Limits of Performativity: A Critique of Hegemony in Gender Theory*, *Hypatia*, Vol. 27, No.4, Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/23352299>, pp. 864-880.
- Scott, Joan, (2007), *Toplumsal Cinsiyet: Faydalı Bir Tarihsel Analiz Kategorisi*, Agora Kitaplığı, İstanbul.
- , (2013), *Feminist Tarihin Peşinde*, Bgst Yayınları, İstanbul.
- , (1996), *Gender: A Useful Category of Historical Analysis*, Oxford University Press, New York.
- Sophokles, (2019), *Antigone*, (Çev. Ali Çokona), Türkiye İşbankası Kültür Yayınları, 8. Baskı, İstanbul.
- Stone, Alison, (2007), *Feminist Felsefeye Giriş*, (Çev. Yonca Cingöz- Bilge Tanrısever), Otonom Yayıncılık, İstanbul.
- Sparga, Tamsin, (2000), *Foucault and Queer Theory*, Icon Books UK, Totem Books USA.
- Şahin, Elmas, (2009), “*Leylâ Erbil'in Eserlerinde Feminist Bir Yaklaşım*”, Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, Erzurum.
- Şahin, Elmas, (2013), *Batı'da ve Türkiye'de Kadın Hareketleri ve Feminizm*, Ürün Yayınları, Ankara.
- Şimga, Hülya, (2019), “Unes Femmes: Kristeva, Psikanaliz ve Kadın”, *Cinsiyetli Olmak kitabının içinde*, s. 51-66, (Der. Zeynep Direk), Yapı Kredi Yayınları, 7. Baskı, İstanbul.
- Tong, Rosemarie, (1992), *Feminist Thought: A More Comprehensive Introduction*, Published by Westview Press, A Member of the Perseus Books Group London.
- Taylor, Yvette, (2010), “The ‘Outness’ of Queer: Class and Sexual Intersections”, *Queer Methods and Methodologies kitabının içinde*, s.84-98, (Edit. Kath Browne ve Catherine J. Nash), First published 2010 by Ashgate Publishing, USA.
- Tura, Saffet Murat, (2012), *Freud'dan Lacan'a Psikanaliz*, Kanat Yayınları, İstanbul.
- Tuzgöl, Kamil, (2018), “*Lacanyen Psikanalitik Kuram ve Öznenin Konumu*” *Türkiye Bütüncül Psikoterapi Dergisi*, C.1, S:1, 2018.
- Türk, H. Bahadır, (2008), “*Eril Tahakkümü Yeniden Düşünmek: Erkeklik Çalışmaları İçin Bir İmkân Olarak Pierre Bourdieu*”, *Toplum ve Bilim Dergisi*, S: 112, s. 119-146.
- Yardımcı-Güçlü, Sibel-Özlem, (2013), *Queer Tahayyül*, Sel Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul.

- Yardımcı, Sibel, (2012), “Ne O! Ne Bu! Ne Şu! Queer Kuramı ve Kimliksizleşme”, <https://www.e-skop.com/skopbulten/ne-o-ne-bu-ne-su-queer-kurami-ve-kimliksizlesme/749>, (Erişim Tarihi: 09/07/2020, 12:46).
- , (2014), “Queer veya Yöntemde Devrim”, Kaos Queer+Queer Çalışmaları Dergisi, S: 1, s.74-82.
- , (2014), “Queer Tahayyül: Cinsiyet Kimliğinde ve Cinsel Yönelimde İkiliğin Ötesi”, Toplum ve Hekim Dergisi, C. 24, S. 4, s. 299-301.
- Yazıcı, Çiğdem, (2016), “Felsefede Toplumsal Cinsiyet ve Feminizm”, *Toplumsal Cinsiyet Tartışmaları* içinde, (Haz. Feryal Saygılıgil), s.67-82, DİPnot Yayınları, Ankara.
- Yücel, Esen, (2002), “Michel Foucault- Foucaultcu İktidar, Söylem ve Özne Kavramları”, Kurgu Dergisi S: 19, s. 271-282.
- Varo, Asunción Aragón, (2013), “*This Is a Man’s World: Drag Kings and the Female Embodiment of Masculinity*”, Alicante Journal of English Studies, pp. 129-141.
- Warner, Michael, (2013), “Queer Gezegen Korkusu: Queer Politika ve Toplumsal Teori’ye Giriş”, *Queer Tahayyül* içinde, (Der. Sibel Yardımcı-Özlem Güçlü), s.149-178, Sel Yayıncılık, 2. Baskı, İstanbul.
- Weber, Max, (1996), *Sosyoloji Yazıları*, (Çev. Taha Parla), İletişim Yayınları, İstanbul.
- Webster, Fiona, (2000), “*The Politics of Sex and Gender: Benhabib and Butler Debate Subjectivity*”, Hypatia, Vol. 15, No.1, Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/3810509>, pp. 1-22.
- West, David, (1998), *Kıta Avrupası Felsefesine Giriş*, (Çev. Ahmet Cevizci), Paradigma Yayınevi, İstanbul.
- Woolf, Virginia, (2018), *Kendine Ait Bir Oda*, (Çev. Handan Saraç), Remzi Kitapevi, 6. Baskı, İstanbul.

Dizin

A	110, 116, 120, 129, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 157, 158, 167, 193, 194, 198, 200, 202, 206, 207, 210, 218, 219
ABD	16, 22, 54, 65, 70, 72, 73, 74, 75, 113, 114, 147, 191, 194, 201
Adam olmak	69
Adam Smith	33, 34, 39, 94
Aile hukuku	76
Alexander Dumas	41
Aristo	155
Aristoteles	29, 39, 220
Aziz Augustinus	31, 39
B	153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 179, 180, 181, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 193, 194, 195, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 208, 209, 210, 211, 212, 215, 217, 218, 219, 220, 223, 224, 225, 226
Babanın Yasası	140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 181
Babil	29
Bilim adamı	69
Biyo-iktidar	91, 93
C	173, 174, 175, 176, 177, 179, 180, 181, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 193, 194, 195, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 208, 209, 210, 211, 212, 215, 217, 218, 219, 220, 223, 224, 225, 226
Charles Fourier	41
Cinsellik	8, 20, 23, 44, 78, 79, 80, 83, 86, 94, 95, 107, 108, 109,
Cinsiyet ve Dil İlişkisi	173

- D**
 Derrida 12, 21, 60, 61, 67, 111, 114, 120, 124, 126, 128, 130, 174, 175, 177, 178, 179, 182, 183, 185, 186, 192, 208, 209, 216, 224
 Dişil 42, 43, 58, 108, 129, 130, 152, 156, 158, 159, 160, 162, 164, 169, 175, 180, 181, 182, 186, 204
- E**
 Eğitim hakkı 76
 Elisabeth Candy Stanton 47, 75
 Eril 26, 32, 38, 42, 43, 45, 53, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 63, 66, 108, 130, 139, 144, 145, 146, 152, 154, 156, 158, 159, 160, 162, 164, 167, 168, 169, 171, 175, 176, 177, 180, 181, 182, 186, 204
 Erkek 19, 20, 21, 23, 27, 28, 30, 31, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 56, 57, 58, 59, 60, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 110, 115, 118, 122, 123, 124, 129, 139, 140, 144, 145, 150, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 160, 162, 164, 165, 166, 167, 169, 170, 175, 176, 179, 181, 186, 195, 203, 208, 209, 213, 222
 Eski Mısır 27
 Eski Yunan 28, 29, 218
 Evlilik 26, 31, 37, 58, 66, 145, 154
- F**
 Fallogosantrizm 177, 179
 Fatma Aliye 37
 Feminist 7, 8, 9, 17, 20, 25, 40, 42, 43, 45, 46, 54, 69, 73, 74, 77, 79, 80, 82, 113, 115, 120, 121, 125, 161, 190, 196, 205, 206, 216, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225
 Feminist Dalgalar 25, 40, 73
 Feminist Teoriler 46
 Feminizm 9, 12, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 57, 58, 59, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 78, 79, 80, 81, 107, 110, 113, 114, 115, 116, 117, 119, 121, 122, 124, 126, 128, 131, 150, 153, 154, 168, 177, 182, 193, 194, 195, 196, 199, 200, 202, 205, 206, 207, 209, 212, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 223, 224, 225, 226
 Ferdinand De Saussure 83, 178
 Foucault 12, 20, 21, 60, 61, 83, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 116, 119, 120, 124, 126, 130, 131, 132, 133, 135, 142, 143, 147, 158, 160, 169, 171, 175, 189, 192, 198, 207, 210, 215, 216, 218, 220, 221, 222, 224, 225, 226
 Fransız devrimi 32
 Fransız feministler 69
- G**
 Gaag 153, 157, 221
- H**
 Hamurrabi 29
 Harriet Taylor 47, 72, 198, 218, 221, 224, 225
 Hegel 33, 34, 39, 62, 86
 Hélene Cixous 21, 67, 68, 118, 126, 128, 129
 Herculine Barbin 95, 169
 Heteronormatif 108, 122, 152, 176, 193, 201
 Heteroseksüel 22, 69, 73, 76, 78, 119, 123, 137, 153, 154, 160, 162, 165, 166, 167, 169, 173, 174, 175, 176, 189, 193, 201, 208, 210
 Homofobik 201
 Hristiyanlık 31
- I-İ**
 I. Dalga Feminist Hareketi 74, 206
 II. Dalga Feminist Hareketi 54, 77, 78, 81, 206
 III. Dalga Feminist Hareketi 19, 79, 81, 82, 206
 İktidar 9, 12, 16, 18, 20, 21, 22, 45, 56, 69, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 113, 117, 119, 124, 126, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 142, 143, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 156, 157, 158, 159, 160, 165, 168, 170, 184, 189, 190, 195, 198, 207, 208, 209, 210, 212, 215, 218, 220, 221, 222, 226
 İktidar ve Cinsellik İlişkisi 108
 İktidar ve Kırılğanlık 146, 147
 İnsanoğlu 69
 İslami feminizm 46, 70, 71
 İtiraflar 31
- J**
 J. L. Austin 12, 16, 69, 111, 130, 182, 183, 184, 194, 215, 218
 John Stuart Mill 35, 36, 39, 47, 222
 J. Stuart Mill 39, 47
 Judith Butler 9, 12, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 69, 81, 82, 86, 108, 110, 111, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 154, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 216, 217, 218, 219, 221, 222, 223, 224, 226
 Julia Kristeva 21, 67, 68, 118, 126, 127, 128, 129, 193, 219, 222, 225

- K**
 Kadın 7, 15, 18, 19, 20, 21, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 54, 55, 57, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 116, 117, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 128, 129, 130, 135, 136, 139, 144, 145, 146, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 161, 162, 163, 164, 165, 167, 169, 170, 175, 176, 178, 179, 180, 181, 182, 186, 187, 195, 203, 205, 208, 209, 210, 211, 213, 216, 223, 224, 225
 Kant 33, 39, 86, 155
 Konfüçyüs 27
 Kültürel Feminizm 46, 65
- L**
 Lacan 60, 61, 67, 128, 140, 141, 143, 144, 145, 153, 169, 223, 225
 Levi-Strauss 141, 144, 145, 178
 Liberal feminist 47, 48, 49, 66
 Liberal feminizm 47, 49
 Liberal Feminizm 46, 47, 49
 Lloyd 31, 33, 222
 Locke 39, 222
 Luce Irigaray 21, 67, 68, 118, 125, 126, 128, 129, 130, 174, 180
- M**
 Margaret Fuller 65
- Marksist 7, 19, 46, 50, 51, 52, 53, 54, 57, 59, 64, 65, 72, 79, 88, 114
 Marksist Feminizm 46, 50, 51, 59
 Marx 51, 52, 55, 59, 111
 Mary Astell 47
 Mary Wollstonecraft 35, 47, 48, 74
 Misandry 23, 213
 Mizojini 23, 213, 221
 Mülkiyet hakkı 76, 206
 Mutlak eşitlik 81
- N**
 Nietzsche 33, 34, 39, 86
- O-Ö**
 Oğuz Türkleri 37
 Ortaçağ 31
 Osmanlı 37, 38, 39
 Özne 11, 15, 21, 28, 40, 44, 51, 63, 64, 83, 87, 96, 97, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 110, 111, 117, 119, 120, 121, 124, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 140, 142, 143, 145, 146, 156, 160, 180, 181, 189, 208, 215, 218, 220, 222, 226
 Öznenin Oluşumu 131
 Özne ve İktidar İlişkisi 131
- P**
 Panoptikon 98, 99, 100, 101
 Patriyarkal 27, 33, 38, 39, 43, 49, 50, 53, 56, 57, 71, 82, 153, 155, 168, 199, 208, 212
 Performatif Kavramı 131, 182
 Performatiflik 123, 182, 184, 185, 187
- Phallus 177
 Platon 29, 39, 155
 Postmodern Feminizm 46, 66, 67, 68, 128, 218
 Post-yapısalcı 46, 69, 114, 116, 117, 118, 126, 194
 Psikanalitik Feminizm 46, 60
- Q**
 Queer 12, 16, 18, 21, 22, 69, 81, 82, 114, 118, 119, 131, 187, 188, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 206, 209, 211, 216, 217, 219, 221, 223, 225, 226
- R**
 Radikal feminist 54, 55, 79
 Radikal Feminizm 46, 54, 57, 58, 59
 Roma 29, 30, 31
 Rousseau 33, 34, 39, 155
- S**
 Sarah Grimke 47
 Seçme-seçilme hakkı 76
 Simone de Beauvoir 44, 62, 63, 64, 65, 67, 68, 77, 117, 118, 119, 152, 158, 161, 162, 170, 175, 180, 210, 216, 217
 Sojourner Truth 47
 Sosyalist Feminizm 46, 59, 60
 Söylem 9, 12, 20, 22, 46, 63, 67, 68, 69, 83, 84, 86, 87, 89, 90, 97, 102, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 120, 123, 124, 128, 130, 131, 132, 135, 136, 140,
- 151, 157, 165, 189, 190, 192, 193, 201, 207, 209, 212, 218, 219, 221, 226
 Stone 47, 48, 52, 54, 56, 57, 59, 153, 171, 172, 225
 Sümerler 27
 Susan B. Antony 47
- T**
 Tiyatro 129
 Toplumsal cinsiyet 57, 59, 123, 135, 152, 159, 164, 166, 172, 186
 Toplumsal Cinsiyet 16, 17, 21, 44, 48, 49, 50, 58, 68, 76, 77, 80, 81, 114, 115, 118, 119, 122, 131, 133, 136, 144, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 177, 185, 187, 188, 189, 190, 193, 194, 195, 197, 199, 203, 215, 218, 219, 223, 224, 225, 226
 Türk 37, 38, 39, 219, 225
 Türkçe 17, 85, 115, 146
- V**
 Varoluşçu Feminizm 46, 62
 Varoluş felsefesi 62
- Y**
 Yapısöküm 21, 174, 178, 182, 185, 208
 Yunanlılar 31
 Yunanca 177

FEMİNİST SÖYLEMDE YENİ BİR BAKIŞ: JUDITH BUTLER

Cinsiyet konusu ve kadın hakları mücadelesi tarihsel, toplumsal, kültürel ve politik boyutlara sahip olan kapsamlı bir sorun olmasının yanında politik yönü ağır ve yoğun olan bir sorundur. Bu sorunun tarihinin insanlık tarihi ile eşdeğer olduğu söylenebilir. Bu sorunun tarihsel mücadelesinde kadın bir özne olarak kabul edilmeyip ihmal edilmiş olsa da mücadelenin en önemli aktörü olarak, bu mücadeleye yön vermiş ve toplumsal bir hareket olarak kadının var olma mücadelesini daha geniş bir alana taşımıştır. Kuşkusuz ki kadının var olma yolundaki mücadelesi kolay safhalardan geçerek bugüne gelmedi. Bu mücadele süreci boyunca kadınlar ciddi bedeller verdiler ve vermeye de devam ediyorlar. Sayısız kadının varolmak ve özne olmak için tarihsel sürecin her döneminde bu mücadeleye katıldığını ve destek verdiğini söyleyebiliriz. Kadının varolmak için verdiği mücadele avcı ve toplayıcı toplumlardan başlayarak modern toplumlara gelene dek büyük değişimler geçirdi ve döneme bağlı olarak farklı bir algılamaya ve konumlandırmaya uğradığı da ortadadır. Son kırk yıllık zaman diliminde bu mücadelenin kaderini değiştirmek için arayışta olan ve yaşananlara alternatif düşünceleriyle katkı sunan en güçlü düşünür ve siyaset felsefecilerinden biri de Amerikalı Judith Butler'dır.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Çağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-7471-69-5

9 786257 471695